
Sitrat eller heparin ved dialyse?

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

PETTER MORTEN PETTERSEN

Tidsskriftet

Bruk av sitrat fremfor heparin under dialysebehandling av pasienter med akutt nyresvikt gir lengre filterlevetid, ifølge en ny multisenterstudie.

Illustrasjonsfoto: Science Photo Library / NTB

Ved dialysebehandling utveksles det partikler og væske mellom blod fra pasienten og dialysevæske gjennom en semipermeabel membran i dialysefilteret. Filteret består av en kompakt samling av hårrør, hvor pasientens blod renses ved hjelp av diffusjon, filtrasjon eller en kombinasjon – såkalt hemodiafiltrasjon. For at filteret ikke raskt skal gå tett, var det tidligere nødvendig å gi pasienten ekstra antikoagulasjonsbehandling med heparin. Etter introduksjonen av sitrat som antikoagulasjonsmiddel, har det blitt mulig å gi antikoagulant ekstrakorporalt i dialysekreten, slik at man unngår ekstra antikoagulasjonsbehandling av pasienten.

Hvilket antikoagulasjonsmiddel er så best? I en studie utført ved 26 sykehus i Tyskland ble 638 akutt og kritisk syke pasienter med behov for kontinuerlig dialyse randomisert til å bli behandlet med enten sitrat eller heparin (1). Sitrat ga nesten doblet filterlevetid i dialysemaskinen sammenlignet med heparin, med en mediantid på hhv. 47 og 26 timer ($p < 0,001$). 90 dagers dødelighet var nesten lik i de to gruppene. Av dem som fullførte studien, inntraff død uansett årsak hos hhv. 50 % og 53 %.

– Lang filteroverlevelse innebærer mer effektiv dialyse med kortere nedetid for dialysemaskinen, redusert arbeidsbelastning for intensivsykepleiere og reduserte kostnader, sier Elin Helset, som er overlege ved Avdeling for anestesilogi og Generell intensiv ved Oslo universitetssykehus.

– I denne studien ga heparin tre ganger så høy blødningsrisiko. Dette henger sammen med at sitrat antikoagulerer blodet i dialysemaskinen, mens heparin antikoagulerer hele pasienten. Intensivavdelingene ved Ullevål sykehus var de første i Skandinavia som tok i bruk denne metoden i 2007. Nå bruker de fleste sykehus i Norge ekstrakorporal sitrat som antikoagulasjon, sier Helset.

LITTERATUR

1. Zarbock A, Küllmar M, Kindgen-Milles D et al. Effect of regional citrate anticoagulation vs systemic heparin anticoagulation during continuous kidney replacement therapy on dialysis filter life span and mortality among critically ill patients with acute kidney injury. *JAMA* 2020; 324: 1629–39. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 5. januar 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0888

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. juni 2026.